

det skal jeg villigt indrømme, men jeg tror, at der er sket store Forandringer i de senere Aar. Jeg tror, at de allerfleste Steder gaar en flittig, flink og ædruelig Arbejdsmand hjem med sine stakkels 7—8 Kr. i Ugeløn for at se sin Kone og sine Børn halvsulte i den følgende Uge, thi hvad kan der blive af Føde til dem alle sammen? Jeg synes, det er en Tilstand, som ikke er Landbruget værdig. Jeg retter ikke nogen Bebrejdelse mod Venstre, jeg retter Bebrejdelsen i al Almindelighed mod Landboerne. Jeg synes, det nu i Virkeligheden er paa Tide, at et Medlem som det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) staar frem og uden Omsvøb siger: Ja, jeg erkender fuldt ud, at Landarbejderne faar for lille Arbejds-løn. Jeg kan ikke tænke mig andet end, at hvis det ærede Medlem stod frem her og sagde dette ganske bestemt, vilde en Del Mennesker ude i Landet lytte derefter, gaa i sig selv og sige, at det er en Skandale, at det bliver ved at gaa, som det nu gaar.

Jeg vil ogsaa her pege paa et andet Forhold, som ikke er uden Interesse. Vi har vedtaget Loven om Oprettelse af Husmandsbrug og bevilget mange Penge til, at Landarbejdere skal kunne faa selvstændige Hjem. Denne Lov er givet under ganske andre Forudsætninger, end der er for Øjeblikket. Jeg vil nok spørge, om ærede Medlemmer tror, at denne Lov har den fjerneste Betydning i Øjeblikket for en fattig Tjenestekarl og Tjenestepige. Hvordan i al Verden skulde de kunne skaffe Penge til Anskaffelse af to Køer til at begynde en Bedrift med? Hvis de er født paa en lille Gaard, hvor Faderen ikke kan give hvert af Børnene en Gaard, kan de maaske faa et Par Skilling til Hjælp, og hvis de selv er flittige og stræbsomme, kan de maaske lægge et Par Skilling til, saa at de kan skaffe sig et Hus, selv med de nuværende Priser paa Jord og Køer. Men de, der kommer fra Daglejerhytter, knap nok med Skjorten paa Kroppen, hvordan skulde de i dette Øjeblik kunne skaffe Penge til at faa et Statshus? Jeg synes, der i Virkeligheden her er et meget uheldigt Forhold. Der er vel 50,000—60,000 Daglejere i Danmark, og fra deres Hjem kommer der vel ca. 100,000 fattige Tjenestefolk. Vi taler om saa mange Ting her paa Rigsdagen og gennemfører mange Reformers, men vi kommer i disse Tider saa sørgelig lidt disse Folk til Hjælp. Jeg vil derfor paa ny indskærpe, særlig overfor det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen)

og det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup), at Tiden er inde til, at ogsaa de maa erkende, at nu kan det virkelig ikke gaa længere, man maa give Landbrugets Daglejere en bedre Løn, thi det er dog den eneste rigtige Maade at hjælpe dem paa.

Første Viceformand (K. M. Klausen)
Folketingsmanden for Hjørring Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Pinstrup: Det ærede Medlem, som nu talte (Hans Nielsen [Skanderborg Amts 1ste Valgkreds]), gik ud fra, at jeg fandt det nedsættende, at han mødte frem med Direktør Heilbuth under Armen. Nej, paa ingen Maade; føler det ærede Medlem sig hædret — og det forstaar jeg, at han gør — ved i Fællesskab med denne Mand at angribe Andelsselskaberne, saa for mig gerne, den Hæder skal jeg ikke misunde ham, men jeg vil have Lov til at protestere mod disse Angreb. Erfaringen har vist, at Andelsbevægelsen er faktisk den eneste, som har kunnet tage Konkurrencen op med Kapitalmagten og de store Aktieselskaber. Fællesforeningen af danske Brugsforeninger har begyndt en ret stor Produktion, og da jeg havde Ordet i forrige Møde, nævnede jeg, hvordan vi gennem Andelssammenslutningerne har været i Stand til ved Oprettelsen af Andelscementfabrikkerne at bryde den Trust, som er dannet for disse Varer, og jeg pegede paa andre Ting, som det laa for at tage op paa samme Maade. Men hvis man vil følge det Forretningsprincip, som det ærede Medlem sammen med nævnte Direktør Heilbuth vil tvinge Andelsselskaberne ind i, hvad vil saa Følgen blive? Den vil blive det, som ganske rigtigt er nævnt af den gamle erfarne Andelsmand Severin Jørgensen i sidste Nummer af „Andelsbladet“, at Priserne i Indkøbsforeningen og hos de private handlende — her er Tale om Foderstofhandelen — vil blive ens, og at der saaledes ingen Overskudsfordeling bliver. Men da der er nogen Risiko ved at være Medlem, vilde de allerfleste under disse Omstændigheder foretrække at staa udenfor, og dermed havde Andelsselskaberne ganske ødelagt sig selv. Det er hans Mening og Erfaring, og den tror jeg, vi skal lægge nogen Vægt paa. Det ærede Medlem maa ikke glemme, at hver Øre, der tjenes i Overskud, gaar tilbage i Medlemmernes Lomme. Erfaringen siger ogsaa, at siden sidste Generalforsamling, siden Regnskabet var af-